

REVISIONSKONTORET

Gävle Stadshus AB

Grundläggande granskning 2023

Grundläggande granskning 2023

Gävle Stadshus AB

Andreas Halvarsson, revisionschef
Gävle kommun 2023-04-25

Dnr.23REK14

www.gavle.se

Innehållsförteckning

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande	3
Grundläggande granskning av Gävle Stadshus AB	4
Bakgrund	4
Metod	4
Revisionskriterier	4
Bedömningsskala	4
Allmänt om Bolaget	5
Målstyrning och måluppfyllelse	6
Bolagets planering	6
Bolagets uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse per helår	6
Ekonomistyrning	7
Bolagets budget och resultat	7
Intern kontroll och riskanalys	8
Bolagets riskhantering och riskanalys samt intern kontrollplan	8

Yrkesrevisorernas sammanfattande ställningstagande

Utifrån den grundläggande granskning som utförts gör yrkesrevisorerna nedanstående bedömningar och rekommendationer.

Yrkesrevisorerna tar nedan ställning till om verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt, om ekonomistyrningen är tillfredsställande samt om den interna kontrollen är tillräcklig. Bedömningarna baseras på resultatet av revisionen inom de områden vi granskat.

Verksamhetens målstyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets målstyrning som ändamålsenlig. Bedömningen baseras på att bolagsstyrelsen antagit en verksamhetsplan där mål och aktiviteter redovisas. Vi noterar att bolaget bör utveckla sina mål så att de i högre grad anger inriktning vad som ska uppnås under året istället för att beskriva bolagets verksamhet. Likaså utveckla indikatorer till målen.

Bolagets alla mål uppnås. Bedömning av måluppfyllelsen baseras på det arbete som genomförts under året.

Ekonomistyrning

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets ekonomistyrning som tillfredsställande. Årets resultat är bättre än budgeterat. Det beror på lägre personalkostnader och övriga kostnader. Bedömningen baseras på att aktieutdelning enligt ägardirektivet har verkställts under året. Styrelsen har under året fått löpande rapporter gällande ekonomiskt utfall för bolagskoncernen samt avvikelser gällande investeringar och fördyringar i driften för dotterbolag.

Intern kontroll

Yrkesrevisorerna bedömer bolagets interna kontroll som tillräcklig. En intern kontrollplan är framtagen. Internkontrollrapport har fastställts av styrelsen. Rapporten tillika uppföljningen visar att alla risker följts upp samt att mindre avvikelser har identifierats.

Grundläggande granskning av Gävle Stadshus AB

Bakgrund

Den grundläggande granskningen syftar till att ge de förtroendevalda lekmannarevisorerna en tillräcklig grund för att uttala sig i rapporteringen till kommunfullmäktige. I denna rapport tar de yrkesrevisorer som är sakkunniga biträden ställning till de grundläggande frågorna om

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- om den interna kontrollen som görs inom bolaget är tillräcklig.

Metod

Metoder som använts i granskningsarbetet har varit följande:

- Dokumentanalys
- Löpande följa kallelser, handlingar och protokoll
- Dialogmöten och slutrevisioner där lekmannarevisorerna samt sakkunniga biträden deltar.

Räkenskaperna i bolagen granskas av auktoriserade revisorer. Lekmannarevisorerna och de sakkunniga biträdena har löpande kontakter med dem och har en lagstadgad skyldighet att samarbeta i granskningen av den interna kontrollen. Lekmannarevisorerna och de auktoriserade revisorerna har olika uppdrag enligt lagstiftning, vilket innebär att bedömningarna kan skilja sig åt.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som utgör underlag för de analyser, slutsatser och bedömningar som görs av yrkesrevisorn. I denna granskning utgörs revisionskriterierna av:

- Reglemente för intern kontroll 2 §, 5 § och 6–8 §§
- Företagspolicy
- Bolagsordning
- Ägardirektiv 2023–2026
- Kommunplan med årsbudget 2023
- Kommunstyrelsens anvisningar
- Kommunövergripande mål

Bedömningsskala

Nedan anges den bedömningsskala som används för att tydliggöra granskningsresultatet i förhållande till angivna revisionskriterier. Begreppen (ändamålsenlig, tillfredsställande och tillräcklig) är hämtade ur kommunallagens 12:e kapitel där det anges vad revisorerna ska ta ställning till.

Bedömningsbegrepp	Förklaring
Ändamålsenlig målstyrning Tillfredsställande ekonomistyrning Tillräcklig intern kontroll	Revisionskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser som behöver åtgärdas.
Inte helt ändamålsenlig målstyrning	Revisionskriterierna är inte helt uppfyllda. Det finns brister som behöver åtgärdas.

Inte helt tillfredsställande ekonomistyrning	
Inte helt tillräcklig intern kontroll	
Inte ändamålsenlig målstyrning	Revisionskriterierna är inte uppfyllda. Det finns väsentliga brister som behöver åtgärdas. <i>Bristerna kan aktualisera frågan om anmärkning eller avstyrkt ansvarsfrihet</i>
Inte tillfredsställande ekonomistyrning	
Inte tillräcklig intern kontroll	

Allmänt om bolaget

Ägardirektiv och bolagsordning till bolagen

I denna rapport behandlas Gävle Stadshus AB, benämns även bolaget.

Bolagsordningen är antagen av kommunfullmäktige 2015-02-23. Enligt bolagsordningen ska bolaget äga och förvalta aktier och andelar i bolag som verkar inom Gävle kommuns kompetensområde samt utföra tjänster för att tillgodose behov inom Gävle kommuns samlade verksamhet.

Bolaget ska övergripande samordna de kommunala bolagens verksamheter genom att äga och förvalta aktier i bolag som verkar inom Gävle kommuns kompetensområde och företräda Gävle kommuns intressen i koncernen och svara för koncerngemensamma funktioner. Verksamheten syftar till att åstadkomma en optimal användning av gemensamma resurser.

Bolagsordningen revideras kommunfullmäktige 2022-12-12 med höjning av antal styrelseledamöter från lägst fem och högst sju till lägst sju och högst nio ledamöter. Även antal lekmannarevisorer utökas i den nya bolagsordningen (enligt tidigare fullmäktigebeslut 2022-09-26) från en till sju till en till nio lekmannarevisorer. Detta beslut bekräftades på extra bolagsstämma 2022-12-19.

Senast reviderat ägardirektiv antogs av kommunfullmäktige 2022-12-12. Enligt ägardirektivet är bolaget syfte att genom samordna ägaransvaret för de bolag som ingår i den kommunala bolagskoncernen åstadkomma en optimal användning av gemensamma resurser. Det ekonomiska målet för bolaget är att det ska lämna en aktieutdelning på totalt 166,8 mnkr till Gävle kommun.

Lagstiftning

Aktiebolagslag (2005:551)

Kommunallag (2017:725)

Lag (2016:1145) om offentlig upphandling

Lag (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

Årsredovisningslag (1995:1554)

Svensk kod för bolagsstyrning (krav på årlig bolagsstyrningsrapport)

Målstyrning och måluppfyllelse

Bolagets planering

Bolagets verksamhetsplan antogs av styrelsen 2023-04-19. I verksamhetsplanen beskrivs budget, mål och aktiviteter som ska uppnås/genomföras under verksamhetsåret.

Bolaget förhåller sig till ett av kommunfullmäktiges finansiella mål. Bolaget bryter ner målet till egna bolagsmål. Dessa fem bolagsmål är:

1. Bolaget har inga egna anställda, personal hyrs in från Gävle kommun. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppföljning vid tertial och årsbokslut.
2. Bolaget har ingen egen verksamhet. Övergripande uppföljning av dotterbolagens måluppföljning vid tertial och årsbokslut.
3. Bolaget svarar för GSAB-koncernens ekonomiska optimering.
4. Bolaget ska samordna ägarrollen i bolagskoncernen så att de gemensamma resurserna används på ett optimalt sätt.
5. Bolaget ska utforma ägardirektiv till dotterbolagen som gör det möjligt för dessa att utforma mål för att bidra till att uppfylla de kommunövergripande målen samt målen för verksamhetens inriktning inom perspektivet.

I verksamhetsplanen beskrivs för varje mål vilka aktiviteter som verksamheten ska genomföra under året.

Bolagets uppföljning av målstyrning och måluppfyllelse per helår

Bolagets verksamhetsrapport antogs av styrelsen 2024-02-07. I rapporten beskrivs måluppfyllelse samt målanalys, genomförda aktiviteter och ekonomiskt resultat.

Bolaget bedömer att samtliga fem mål uppnås. För varje mål beskrivs vilka aktiviteter som genomförts i syfte att uppnå målet.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Vi noterar en skillnad i inriktning mellan bolagets mål. Tre av målen beskriver en inriktning vad bolaget ska uppnå under året, medan två av målen beskriver bolagets verksamhet (att bolaget inte har en egen verksamhet och inga egna anställda). Vi menar att bolagets samtliga mål tillika inriktning bör ange vad bolaget ska uppnå under året och inte hur bolaget bedriver sin verksamhet. Det sistnämnda är en förutsättning som sedan mål tillika inriktning bör utgå ifrån.

Vi noterar att bolagets bedömning av måluppfyllelse enbart baseras på genomförda aktiviteter. Verksamhetsrapporten innehåller en översiktlig beskrivning av de aktiviteter som genomförts under året.

Ekonomistyrning

Bolagets budget och resultat

Resultaträkningen nedan visar bolagets budget och utfall. Årets resultat efter finansiella poster är minus 16,9 mnkr. Resultatet är bättre än budgeterat och förklaras av lägre personalkostnader och lägre övriga kostnader.

(mnkr)	Utfall 2023-12-31	Utfall 2022-12-31	Budget 2023	Prognos 2023
Omsättning	3,7	3,6	3,6	3,6
Personalkostnader	-0,8	-0,7	-0,9	-0,9
Övriga kostnader	-6,2	-6,0	-7,3	-7,3
Avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Rörelseresultat	-3,3	-3,1	-4,6	-4,6
Finansnetto	-13,6	-6,1	-13,2	-13,2
Resultat efter finansiella poster	-16,9	-9,2	-17,8	-17,8
Investeringar, brutto (+)	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgår erhållna investeringsbidrag (-)	0,0	0,0	0,0	0,0
Avgår försäljning av anläggningstillg. (-)	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa nettoinvesteringar	0,0	0,0	0,0	0,0

Totalt har bolaget 769 mnkr i externa lån. Under år 2024 kommer lån för 200 mnkr att omsättas till en högre räntekostnad än vad nuvarande räntenivå är. Nuvarande ränta är 0,26% och om beräknad ränta på nya lån skulle bli ca 4,3 % ökar räntekostnaden med cirka 8 mnkr.

Bolaget har haft en kontinuerlig uppföljning av dotterbolagens ekonomi under året med månadsrapporter och delårsrapporter samt även med längre prognoser framåt.

Även finansrapport har behandlats i styrelsen. Dotterbolagens resultat och förmåga att ge utdelning i enlighet med ägardirektiven påverkar direkt Gävle Stadshus AB:s förmåga att uppfylla sitt ägardirektiv.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Lämnad aktieutdelning verkställdes 2024-03-20. Bolaget har därmed uppfyllt ägardirektivet.

Prognosen i delårsrapport 2 var att resultatet för året blir i paritet med budget.

Styrelsen har under året fått löpande rapporter gällande ekonomiskt utfall för koncernen.

Intern kontroll och riskanalys

Ansvar för att den interna kontrollen är tillräcklig ligger enligt 8 kap. 4 § aktiebolagslagen på styrelsen. Styrelsen skall fortlöpande bedöma bolagets och, om bolaget är moderbolag i en koncern, koncernens ekonomiska situation.

Styrelsen skall se till att bolagets organisation är utformad så att bokföringen, medelsförvaltningen och bolagets ekonomiska förhållanden i övrigt kontrolleras på ett betryggande sätt.

Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, skall styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas.

Styrelsen ska enligt 8 kap. 5 § aktiebolagslagen meddela skriftliga instruktioner för när och hur sådana uppgifter som behövs för styrelsens bedömning enligt 4 § andra stycket skall samlas in och rapporteras till styrelsen.

Bolagets riskhantering och riskanalys samt intern kontrollplan

Granskningen visar att det finns en intern kontrollplan. Intern kontrollplanen har inte antagits av styrelsen. Till planen finns ingen integrerad riskanalys.

Intern kontrollplanen innehåller totalt sju risker, varav en är kritisk. Den kritiska risken rör att leverantörsfakturor inte betalas i tid på grund av problem i skanning samt attest och konteringskontroll. Riskerna är fördelade under områdena finansiell rapportering, efterlevnad av externa och interna regelverk, ändamålsenlig och effektiv verksamhet samt övriga risker.

Uppföljning av internkontrollplan

Uppföljning av intern kontrollplanen (intern kontrollrapport) kommer att redovisas för styrelsen den 17 april 2024. Av intern kontrollrapport framgår att samtliga risker följts upp. Uppföljningen visar en större avvikelse för en av riskerna och en mindre avvikelse för en risk. För övriga risker visar uppföljningen ingen avvikelse.

Yrkesrevisorernas iakttagelser

Internkontrollplanen innehåller fullständiga beskrivningar av: risker, risknivåer, kontrollmoment, kontrollmomentansvariga och periodicitet. I utkast till intern kontrollrapport per helår ges en redovisning av uppföljningen tillika kontrollen av riskerna. Redovisningen är översiktlig och begriplig.

Kommunfullmäktige har beslutat om nya riktlinjer för intern styrning och kontroll som ska ersätta reglementet för intern kontroll som antogs 1999. Kommunens nämnder och bolag ska tillämpa dessa nya riktlinjer fullt ut från 2024. Vi noterar att bolaget redan under 2023 har delvis påbörjat sitt arbete med dessa tillämpningar.

Bolagsstyrningsrapport har avgivits januari 2024 och därmed i enlighet med årsredovisningslagen och svensk kod för bolagsstyrning. Här skiljer sig bolagens återrapportering av internkontrollarbetet från nämndernas. Bolagen ska enligt årsredovisningslagen och svensk kod för bolagsstyrning avge en årlig bolagsstyrningsrapport. Även om bolagen gör en riskanalys och internkontrollplan, är det på detta sätt återrapporteringen görs till kommunstyrelsen via Gävle Stadshus AB.